

Renteritakster.

Af Landsarkivar *Hans Knudsen.*

Enhver, der har givet sig af med Fortidens Landboforhold, ved, at Fæsterne til deres Husbond var pligtige at yde en Landgilde som Afgift af de Gaarde, de havde i Brug, og at denne Landgilde oftest bestod af en yderst broget Samling af de Produkter, som en Fæstegaard der paa Egnen kunde yde: Smør af Køerne paa Engen, Rug, Byg og Havre af Markerne, Lam, Gæs, men aldrig Ænder, Høns i Parvis og Æg i Snesevis, Andele i større Ydelser som en Fedeko, og endelig Frembringelser, som var særlig karakteristiske for Egnen eller Stedet som Fisk fra Kystegne, Jernkloder udsmedede af Midtjyllands Myremalm, Salt fra Læsø Saltpander, Aal fra Vandmøller, Tørv fra Moserne og Ved fra Skovene.

Et sammenlignende Studium af Landgildeydelse fra Danmarks forskellige Egne giver derfor helt god Underretning om, hvad der er blevet dyrket mest de forskellige Steder, og om disses særlige Frembringelser, men da Landgilden i det store og hele for den enkelte Fæstegaard var en uforanderlig Størrelse gennem Aarhundreder, saa bør man dog være varsom og ikke stole for sikkert paa, at Fæsterne i en senere Tid virkelig ydede alle de forskellige Ting, de i Jordebøgerne stod antegnet for. Bønderne i Midtjylland skulde saaledes efter Bogstaven levere Jernkloder paa et Tidspunkt, da den indenlandske Jernproduktion forlængst var opgivet.

Dels saadanne forandrede Muligheder, dels Naturaløkonomiens Vigen for Pengeøkonomi medførte, at det blev nødvendigt at have en overskuelig Maalestok for Værdien af den brogede Række »Landgildespecies«, Fæsterne stod bogført for.

Der var her to Veje at gaa. Den ene var at omsætte alle de brogede og uensartede Præstationer i Hart(haardt) Korn: Rug og Byg, efter ganske bestemte Takster, hvilket for hele Landet gennemførtes ved Matrikullen af 1664, efter at det forlængst havde været Praxis at foretage slige Beregninger, naar Bøndergods i forskellige Egne af Landet skulde mageskiftes eller loddes ud mellem Arvingerne til et Godskompleks. Tabeller for Landgildeydelseernes Reduktion til Hartkorn findes i Arent Berntsens for

Landbohistorien saa overmaade vigtige Værk, Danmarckis og Norgis fructbare Herlighed, men ved Matrikulen af 1664 blev samme Metode taget i Brug officielt til Fastsættelsen af Gaardenes Skattepligt. Den angiver for hver Bondegaard i Landet ligesom en Jordebog, hvad den skulde yde Godsejeren i Landgilde, og hvad de forskellige Landgildeposter var værd omsat til Hartkorn, Ejernes Navne, Fæsternes Navne og Gaardens Udsæd. Som ensartet Værdimaal for Godsejerens Indtægter af en Fæstegaard var Hartkornsansættelse paa denne Maade udmærket, men det blev ikke lige Skat paa lige Jord, naar Statsskatterne skulde betaales efter det saaledes fremkomne Hartkorn, og først Matrikulen af 1688 takserede Jorderne til Hartkorn i moderne Forstand, saaledes at Landgildeydelsen nu ikke mere ogsaa var Skattegrundlag.

Den anden Vej at gaa, naar man vilde klare sig Værdien af en Gaards Landgilde, var at fastsætte bestemte Takster i Penge paa de forskellige Ydelser, og her gik Staten i Spidsen, mens Hartkornsudregningerne som anført oprindelig skyldtes det private Initiativ. Rentekammeret i København, der modtog og reviderede Regnskaberne fra alle Rigets Len, hvor de mange Bække smaa blev en stor Aa, bredt flydende for hvert Len med Hundreder Læster Rug og Byg og Tusinder af Høns, Æg, Lam, Gæs o. s. v., maatte navnlig have Brug for bestemte Takster i Penge paa alle disse Varer for nogenlunde at have et Overblik over Værdien i Penge af de Bjerge af Naturalier, Lensmændene opererede med, saaledes at Rigets Indkomster kunde lade sig opgøre.

I Løbet af 17. Aarhundrede, men vistnok ikke før, fremkom slige »Renteritakster«. I det forannævnte Værk af Arent Berntsen 2. Bog S. 645 findes indført »en almindelig Landgild-Vahris Takt«, om hvilken han oplyser, at den benyttedes, naar Rigernes Jordebogsindkomst skulde beregnes i Penge paa Renteriet, og efter hvilken Danmarks-Norges aarlige visse Indkomster i Marts 1633 var blevet overvejet af samtlige Rigets Raad. I denne Takst er der fælles Priser for alle Provinser, kun regnedes en Boelgalt paa Fyen til 4 Rdlr. mod 3 Rdlr. alle andre Steder. Den stemmer ikke helt overens med en anden og rimeligvis lidt senere Renteritakst, som i 1661 var »den gamle Renteritakst¹⁾«, som i det følgende skal blive anført. Efter Svenskekrigen var denne sidste i hvert Fald ikke længere tidssvarende, og 1661 9. Februar fik Præsidenten i Kammerkollegiet, som Rentekammeret nu benævntes, uden at der i øvrigt nogen Sinde kom noget rigtigt Kollegium ud af denne gamle Institution, nemlig *Hannibal Sehested*, udvirket et til ham selv rettet kongeligt Reskript²⁾, der gik ud paa, at da den benyttede Takst skulde være »noget konfus og urigtig saavel i Varnernes ulige Værd som imellem den ene Provinses og den andens Beskaffenhed«, saa skulde Kammerkollegiets Medlemmer tage den

gamle Renteritakst for sig og efter hver Provinsens Beskaffenhed fundere en Takst, som de kunde eragte billig og forsvarlig. Dette forberedende Arbejde maa imidlertid være foregaaet, før Ordren fra Kongen blev udstedt, thi allerede Dagen derpaa, den 10. Februar 1661, havde Kammerkollegiet den nye Renteritakst færdig, et Dokument med fire Kolonner, i hvilke var anført 1) Gammel Renteritakst in genere (i Almindelighed), 2) Nye Renteritakst i Sjælland, 3) udi Fyen, Falster og Laaland, 4) udi Jylland, og endnu samme Dag blev disse Ansættelser konfirmerede af Kongen, idet Dokumentet forsynedes med følgende Paategning. »Efter denne forskrevne Forandringstakst ville Vi, at vores Lens-Jordebøger og der udi benævnte Species herefter skal beregnes og anslaaes.«³⁾

Denne Takst betød for de allerfleste Posters Vedkommende en Forhøjelse i Sammenligning med den gamle Renteritakst, dels var Priserne virkelig stegne, ikke mindst i Krigsaarene, dels forestod der store Forandringer, idet Lensmændenes Forandring til Amtmænd og den dermed følgende Omorganisation af Provs-administrationen stod for Døren, og det gjaldt derfor om for Regeringen at være klar over, hvad Landgildeindkomsterne fra Kron-godset i Virkeligheden kunde være værd. I en Indstilling til Kongen 1661 14. Februar siges det ogsaa af Skatkammerkollegiet, at den nye Renteritakst er »saaledes formeret, som vi eragter Eders kgl. Majestæt kunde vedstaa, og enhver, som Eders kgl. Majestæt naadigst tækkes Lenene paa Afgift at betro, være uden Skade, det ene Aar paa det andet at bøde.«⁴⁾

Paa Grund af det vældige Salg af Krongods til Statens Kreditorer i de nærmeste Aar efter 1660 og Udlæg til Ryttergods af det meste af det resterende kom Renteritaksten dog ikke til at betyde saa meget for Statsadministrationen som i fordums Tid, idet ikke Jordebogsafgifterne saaledes som før, men Enevældens mange Skatter blev Statens sande Indtægtskilde. Alligevel vedblev den at være det faste Punkt, naar Landgildeydelsers Værdi i Penge skulde optælles. I en Fortegnelse af 1726 over Landgilde-ydelsernes Værdi fra Selvejerne under det koldingske Rytterdi-strikt⁴⁾ er saaledes Renteritaksten af 1661 benyttet til Beregnin-gom mellem Grev Ahlefeldt paa Langeland og Grevskabets Selv-ejerbønder blev ligeledes denne gamle Taksts Gyldighed hævdet for en Række Ydelser, som paa Grund af deres Beskaffenhed ikke kunde leveres in natura af Bønderne, hvilket stadfæstedes i en Højesteretsdom 1745 17. Juni.⁵⁾

Selv om den naturligtvis ikke dækker Varernes vekslende Handelsværdi i de mange Aar efter Udstedelsen, afgiver denne Renteritakst dog et saa godt Holdepunkt for Landgildeydelsernes

omtrentlige Pengeværdi, at enhver, der beskæftiger sig med Landbohistorie, naar han kender en Gaards Landgilde, her vil kunne søge Oplysning om, hvad de anførte Naturalier betød i Datidens Penge. Dog maa man ikke tro, at alle de anførte Landgildesorter, hvis Takster i det følgende er angivne som fyenske Renteritakst, virkelig forekommer i de fynske Jordebøger. Rækken er fælles for hele Danmark, og Varerne sat i Takst i alle Provinser uden Hensyn til deres Forekomst de forskellige Steder.

Nogen Prisforskel er der dog at spore, mindst mellem Øerne, større mellem disse og Jylland. Paa nogle faa Punkter var Sjælland dyrere end Fyns Stift; en ung Kalv var der takseret til 2 Ort 16 Sk. mod 2 Ort paa Fyen og 1 Par Høns til 12 Sk. mod 8 Sk. sidstnævnte Sted. Paa flere Punkter var Jylland derimod billigere end Øerne, idet der her frembyder sig følgende Afvigelse i Priserne:

	Jylland.	Øerne.
1 Td. Havre	60 Sk.	64 Sk.
1 Td. Havregryn	2 $\frac{1}{2}$ Rdlr. » Sk.	2 $\frac{1}{2}$ Rdlr. 16 Sk.
2 Sider Flæsk	1 $\frac{1}{2}$ Rdlr. » Sk.	2 Rdlr. » Sk.
1 Svins Olden	12 Sk.	16 Sk.
1 ung Kalv	24 Sk.	48 Sk. (Fyens Stift).
		64 Sk. (Sjælland).
1 Lam	36 Sk.	48 Sk.
1 Par Høns	8 Sk.	12 Sk. (Sjælland).
1 Td. Sild	3 $\frac{1}{2}$ Rdlr. » Sk.	4 Rdlr. » Sk.
1 Læs Høj	$\frac{1}{2}$ Rdlr. » Sk.	$\frac{1}{2}$ Rdlr. 16 Sk.
1 Læs Tørv	8 Sk.	10 Sk.

Om det er et større Tilbud af disse Sorter i Jylland og deraf følgende ringere Prisniveau, eller om det er en ringere Kvalitet af Produkterne, der har medført denne Forskel i Taksterne, er derimod nu ikke let at afgøre.

Der er endnu et Spørgsmaal tilbage af virkelig Betydning, nemlig om Renteritaksten af 1661 ikke var i den Grad præget af de Aar, i hvilke den saa Lyset, at den ikke egner sig som Værdimaaler for en længere Aarrække. En gennemført Undersøgelse af en større Mængde af de anførte Priser i Handel og Vandel i de følgende Aar vilde dog blive for vidtløftig her, men da saa meget afhænger af Kornpriserne, og man paa det Omraade har en let tilgængelig Kontrol i Kapitelstaksterne⁶⁾, skal der gøres et Forsøg paa at sammenholde den fyenske Renteritakst med Stiftets Kapitelstakster i en længere Aarrække.

Det viser sig da straks, at Renteritakstens Priser ingenlunde er paavirkede af Krigsaarenes Dyrtid. 1 Td. Rug var efter Taksten 1 Rdlr. 48 Sk. værd, men samme Aar var den i Fyens Stifts Kapitelstakst ansat til 4 Rdlr. Aaret før i 1660 kostede 1 Td. Rug efter Kapitelstakst 3 Rdlr. 32 Sk. I 1662 begyndte Priserne dog atter at falde, idet Tønden da kostede 2 Rdlr. 48 Sk., og i 1664

naaede man ned paa Renteritakstens $1\frac{1}{2}$ Rdlr. Prisfaldet standsede dog ikke her, men i 1670 var 1 Td. Rug paa Fyen kun 68 Sk. værd, hvilket blev Mindsteprisen for 1 Td. Rug efter 1660 paa Fyen. Fuldt saa ringe blev den dog ikke i de andre Landsdele det Aar, idet Sjælland holdt Tønden i 108 Sk. og de tre nordjydske Stifter i 80—88 Sk. Krigen med Sverige i 1670erne medførte atter Opgang i Rugpriserne. 1674 kostede 1 Td. 2 Rdlr., 1675—77 1 Rdlr. 48 Sk.

For ikke at gaa for meget i Enkeltheder turde det dog være tilstrækkeligt blot at anføre et Gennemsnitstal for de fyenske Kapitelstakster i tiaarige Perioder 1660—1729 for at faa lidt Overblik over Prisniveauet i disse Aar. I Gennemsnit kostede:

	1 Td. Rug.	1 Td. Byg	1 Td. Havre.
1660—69	1 Rdlr. 81 Sk.	1 Rdlr. 47 Sk.	76 Sk.
1670—79	1 Rdlr. 29 Sk.	1 Rdlr. 6 Sk.	58 Sk.
1680—89	1 Rdlr. 35 Sk.	1 Rdlr. 8 Sk.	55 Sk.
1690—99	2 Rdlr. 2 Sk.	1 Rdlr. 50 Sk.	77 Sk.
1700—09	1 Rdlr. 66 Sk.	1 Rdlr. 24 Sk.	60 Sk.
1710—19	1 Rdlr. 73 Sk.	1 Rdlr. 32 Sk.	72 Sk.
1720—29	1 Rdlr. 83 Sk.	1 Rdlr. 34 Sk.	77 Sk.

Det vil heraf ses, at selv om en stærk Stigning i Rugpriserne i Slutningen af 1690erne giver en Gennemsnitspris for dette Tiaar, som betydeligt overgaar Renteritaksten, saa ligger Gennemsnittet for de andre Aar ikke saa langt fra det Beløb 1 Rdlr., 48 Sk., som denne fastsatte som 1 Td. Rugs sande Værdi, men for hele Perioden 1660—1729 bliver Gennemsnitsprisen dog 1 Rdlr. 66 Sk. Bygpriserne følger saa temmeligt Rugens Stigninger og Fald, men dog med mindre Udslag, og Gennemsnitsprisen 1660—1729 bliver 1 Rdlr., 29 Sk., altsaa 19 Sk. mindre for Tønden, end Renteritaksten fastsatte. Det var altsaa ikke med Rette, at 1 Td. Rug og 1 Td. Byg den Gang sattes til samme Værdi, men det har her sikkert spillet en Rolle, at ved Landgildeydelsers Omsætning i Hartkorn var der ældgammel Tradition for at regne begge for 1 Td. Hartkorn, og hvis man lader Rug- og Bygpriserne gaa op i en højere Enhed for hele Perioden, faar man følgende overraskende Resultat. 1 Td. Rug: 1 Rdlr. 66 Sk., 1 Td. Byg: 1 Rdlr. 29 Sk. eller tilsammen værd 2 Rdlr. 95 Sk., og Gennemsnitsprisen for en Tønde bliver saaledes for Rug og Byg under eet 1660—1729 1 Rdlr. $47\frac{1}{2}$ Sk., hvilket maa siges at være ganske forbavsende tæt ved den fælles Pris for Rug og Byg, 1 Rdlr. 48 Sk., som Rentekammeret i 1661 fastsatte som gældende for Fremtiden.

Den højeste Kapitelstakst for Havre naaedes i 1660 med 1 Rdlr. 64 Sk., men allerede i 1663 var den nede paa 52 Sk. Tønden, i 1669, 1680, 1683 sank den til 40 Sk. Tønden, men denne Pris blev ogsaa Yderpunktet til den anden Side. Gennemsnittet for hele Perioden 1660—1729 er 68 Sk., mens Renteritaksten for

Øerne noterede 64 Sk. som den fremtidige Pris, altsaa ikke meget forkert til Trods for alle Prissvingninger.

For Kornsorternes Vedkommende bliver altsaa Resultatet af denne Undersøgelse, at Prinsniveauet endnu i $\frac{3}{4}$ Aarhundrede efter Renteritakstens Fastsættelse ikke ændrede sig saa afgørende, at de saaledes fastsatte Takster tabte deres Betydning, men man havde stadig, og vi har endnu her et Middel til at vurdere i Penge, hvad Landbrugets Naturalydelse var værd selv et Stykke oppe i 18. Aarhundrede. Naturligvis tør man ikke gaa ud fra, at den for andre Varers Vedkommende vedblev at passe forholdsvis lige-saa godt, men der er dog nogen Sandsynlighed for det, naar den i al denne Tid ikke blev mere forkert for Kornsorternes Pris, hvoraf saa meget afhænger. Fra Aarhus Stift haves saaledes Kapitelstakster paa Smør, og her er heller ikke megen Forandring. Omsat i Nutids Penge var Gennemsnitspriserne pr. Pund: 1661—70 23 Øre, 1671—80 20 Øre 1681—90 20 Øre, 1691—1700 24 Øre, 1701—10 21 Øre, 1711—20 22 Øre, 1721—30 19 Øre.⁷⁾

Først efter 1740 begynder der baade for Korn, Smør og Flæsk en om ikke stærk, saa dog vedvarende Stigning i Priserne, saaledes at de gamle Takster herefter ikke mere tør anses for tids-svarende.

Noter.

¹⁾ Det kronologiske Forhold mellem Arent Berntsens Landgildetakster og »den gamle Renteritakst« er ikke til at forstaa. Hans Værk blev trykt i 1656, og det er derfor mærkeligt, at han tilsyneladende ikke kender »den gamle Renteritakst«, som dog maa formodes at være ældre end dette Trykkaar. At denne skulde være ældre end Arent Berntsens Takster, synes lidet sandsynligt. Varepriserne er oftest de samme, men naar der er Forskel, er Priserne saa godt som altid højest i Renteritaksten, hvilket støtter Formodningen om, at denne er yngst. Arent Berntsens Lister har dog selvstændig Værdi ved at omfatte endnu flere Vareposter end Renteritaksterne.

²⁾ Bilag Nr. 151 til Kopibog over kgl. Missiver til Rigsskatmesteren og Kammerkollegiet 1660—67. (Rigsarkivet.)

³⁾ Rtk. Originale kgl. Resolutioner 1660—69. (Rigsarkivet.) Renteritaksten ogsaa trykt i C. Thestrup: Danmarks og Norges Krigsarmatur, S. 363 ff.

⁴⁾ Jydske Samlinger 4 R. IV., S. 360 ff.

⁵⁾ Akter i Godsarkivet paa Tranekær.

⁶⁾ Statistiske Meddelelser udgivet af Statens statistiske Bureau 4. R. XV. S. 6 ff.

⁷⁾ Smst. S. 117.

Renteritaksten i Fyens Stift.

af 10. Febr. 1661.

(Taksten i Parentes er »gammel Renteritakst«.)

1 Rdl. = 96 Sk. 1 Mark = 16 Sk. 1 Ort = 24 Sk.

Hvede, 1 Tønde	(2 Rdlr.)	2 ¹ / ₂ Rdlr.	
Ærter, 1 Tønde	(7 Ort)	1 Rdlr.,	3 Ort.
Hvedemel, 1 Tønde	(2 ¹ / ₂ Rdlr.)	3 Rdlr.	
Boghvede, 1 Tønde	(1 Rdlr.)	1 Rdlr.	
Boghvedegryn, 1 Tønde	(2 ¹ / ₂ Rdlr.)	2 ¹ / ₂ Rdlr.	16 Sk.
Rug og Mel, 1 Tønde	(1 ¹ / ₄ Rdlr.)	1 ¹ / ₂ Rdlr.	
Byg og Malt, 1 Tønde	(1 ¹ / ₄ Rdlr.)	1 ¹ / ₂ Rdlr.	
Mølleskyld, 1 Tønde	(1 ¹ / ₄ Rdlr.)	1 Rdlr.	32 Sk.
Havre, 1 Tønde	(2 ¹ / ₂ Ort)	¹ / ₂ Rdlr.	16 Sk.
Havregryn til 1 Tønde,			
4 Tønder Havre	(2 ¹ / ₂ Rdlr.)	2 ¹ / ₂ Rdlr.	16 Sk.
Byggryn, 1 Tønde	(2 ¹ / ₂ Rdlr.)	3 Rdlr.	
Brød, 1 Tønde	(1 Rdlr.)	1 Rdlr.	
Bønner, 1 Tønde	(1 Rdlr.)	1 Rdlr.	
Sennop, 1 Skæppe	(1 ¹ / ₂ Ort)	¹ / ₂ Rdlr.	
Smør, 1 Tønde	(14 Rdlr.)	15 Rdlr.	
Hønning, 1 Tønde	(10 Rdlr.)	12 Rdlr.	
Oste, fuldvægtige, 1 Skippund	(6 Rdlr.)	7 ¹ / ₂ Rdlr.	
Svineister, smeltet, 1 Tønde	(6 Rdlr.)	8 Rdlr.	
Gaaseister, usmeltet, 1 Tønde	(8 Rdlr.)	10 Rdlr.	
Talg, 1 Lispund	(1 Rdlr.)	1 ¹ / ₄ Rdlr.	
Flæsk, 1 Skippund	(10 Rdlr.)	10 Rdlr.	
2 Sider Flæsk	(1 Rdlr.)	2 Rdlr.	
Kød, 1 Skippund	(5 ¹ / ₂ Rdlr. 20 Sk.)	6 ¹ / ₂ Rdlr.	16 Sk.
Nøde Kallun, 1 Tønde	(2 Rdlr.)	3 Rdlr.	
Kød, 1 Tønde fuldvægtig	(4 Rdlr.)	4 ¹ / ₂ Rdlr.	16 Sk.
Nødekrøp, 1	(4 Rdlr.)	5 Rdlr.	
Rostokker ØL, 1 Tønde	(2 Rdlr.)	3 Rdlr.	
Øleddike, 1 Tønde	(1 ¹ / ₂ Rdlr.)	2 Rdlr.	
Humle, 1 Skippund	(12 Rdlr.)	16 Rdlr.	
Humle, 1 Skæppe	(¹ / ₂ Ort.)	» Rdlr.	16 Sk.
Jern, udragt ¹), 1 Pund	(1 Mark)	» Rdlr.	32 Sk.
1 Jernklod	(¹ / ₂ Ort)		1 Ort
Lyneborgersalt, som holder			
8 Skæpper	(2 Rdlr.)	3 Rdlr.	
Bay eller spansk Salt, 1 Tønde	(1 ¹ / ₂ Rdlr.)	2 Rdlr.	
Læsø Salt, 1 Tønde	(¹ / ₂ Rdlr.)	1 Rdlr.	
Sort Salt, 1 Tønde	(¹ / ₂ Rdlr.)	1 Rdlr.	
Osmund Jern ²), 1 Lispund	(1 Ort)		32 Sk.
Osmund, 1 Stykke	(3 Sk.)		4 Sk.
Lægtesøm, 100	(1 Ort)		1 Ort
Hamp, 1 Mark ³)	(3 Sk.)		3 Sk.
Hørbrud, ⁴) 1	(1 Sk.)		2 Sk.
Garn, 1 Teen	(2 Sk.)		2 Sk.

¹) ud-raget.

²) Osmund: Jærn, udsaltet i Klumper (tre paa en Hesteko) (Kalkar III. S. 393).

³) Mark = ¹/₂ ₤ (Smst. III. S. 41).

⁴) Hørbrud: et Knippe Hør (Smst. II. S. 359).

Lysegarn, 1 Mark	(2 Sk.)		2 Sk.
Haar, 1 Mark	(2 Sk.)		2 Sk.
Lysevæger, 100	(2 Sk.)		4 Sk.
Sildegarn eller en Vaad	($\frac{1}{2}$ Rdlr.)	1	Rdlr.
En Okse eller Slagtenød visse Landgilde	(6 Rdlr.)	8	Rdlr.
Plovokse, 1	(6 Rdlr.)	8	Rdlr.
Mælkeko, 1	(6 Rdlr.)	8	Rdlr.
Skatte- eller Landgildeko	(4 Rdlr.)	6	Rdlr.
En fed Ko	(5 Rdlr.)	6	Rdlr.
Arbejdsnød, 1	(4 Rdlr.)	5	Rdlr.
Foderoksehold	(2 Rdlr.)	2	Rdlr.
Fodernødhold, 1	(1 Rdlr.)	$1\frac{1}{2}$	Rdlr.
Foderfole, 1	($1\frac{1}{2}$ Rdlr.)	2	Rdlr.
Boelgalt, 1	(3 Rdlr.)	3	Rdlr.
Een Galt at fede	(2 Rdlr.)	$2\frac{1}{2}$	Rdlr. 16 Sk.
1 Sommersvin, Skovsvin eller Oldensvin	(1 Rdlr.)	1	Rdlr.
Fede Svin af Skoven	(2 Rdlr.)	2	Rdlr.
Svins Olden, 1	(10 Mark)	2	Rdlr.
Faar, 1	(8 Sk.)		16 Sk.
1 ung Kalv	($\frac{1}{2}$ Rdlr.)	3	Ort.
1 Lam	($1\frac{1}{2}$ Ort)	2	Ort.
1 Tiendelam	($1\frac{1}{2}$ Ort)	2	Ort.
1 Gaas	(10 Sk.)		16 Sk.
1 Par Høns	(12 Sk.)		12 Sk.
1 Ol Æg	(8 Sk.)		8 Sk.
1 Hovhest $1\frac{1}{2}$ Ort	(1 Mark)		32 Sk.
1 Jagthest 1 Ort			
1 Hestegæsteri 12 Sk.			
Eftersom disse Heste ere meget ulige i Lenene over alt, saa bedror de at forblive efter Jordebogens Indhold, saasom derfor udgives efter forskrevne Takst.			
1 Tønde Laks	(8 Rdlr.)	10	Rdlr.
1 Tønde saltede Ørreder	(4 Rdlr.)	6	Rdlr.
1 Tønde Aal	(6 Rdlr.)	8	Rdlr.
1 Tønde Makrel	(4 Rdlr.)	4	Rdlr.
1 Tønde Helt	(3 Rdlr.)	$3\frac{1}{2}$	Rdlr.
1 Tønde Sild	(3 Rdlr.)	4	Rdlr.
1 Tønde Nibe Sild	($2\frac{1}{2}$ Rdlr.)	$2\frac{1}{2}$	Rdlr. 16 Sk.
1 Tønde Torsk	($2\frac{1}{2}$ Rdlr.)	3	Rdlr.
1 Tønde Hvilling	(2 Rdlr. 4 Mark)	$2\frac{1}{2}$	Rdlr. 16 Sk.
1 Tønde Kuller	(2 Rdlr.)	2	Rdlr.
1 Tønde eller 1 Skippund Bergefisk	(10 Rdlr.)	10	Rdlr.
1 Tønde Strømning ¹⁾	($1\frac{1}{2}$ Rdlr.)	$1\frac{1}{2}$	Rdlr.
1 Pund fersk Laks	(1 Rdlr.)	1	Rdlr.
1 spege Laks	(1 Rdlr.)	1	Rdlr.
1 tør Ørred	(8 Sk.)		12 Sk.
1 Pund fersk Aal	($\frac{1}{2}$ Rdlr.)	$\frac{1}{2}$	Rdlr. 16 Sk.
1 tør Helt	(4 Sk.)		4 Sk.
1 Tømmer ²⁾ Gedder	(3 Ort)	1	Rdlr.
100 Klipfisk 8 Rdlr.			
100 Bunkefisk ³⁾ 6 Rdlr.			
Gammel Renteritakst			
Disse 2de Species anlages efter Købmandstakst.			

¹⁾ Smaa Sild (Kalkar IV. S. 175).

²⁾ Tømmer = Timmer: 40 Stykker (Smst. S. 389).

³⁾ Vistnok en Torskeart (Smst. I. S. 302).

100 tørre Kuller	1½ Ort	} Ut supra. Beror paa saadan Købmandstakst, som de staar for eller herefter kan højere koste.
100 Flyndere	1 Ort	
100 laget Flyndere	1½ Ort	
100 Hvilling	1½ Ort	
100 Spidfisk ¹⁾	3 Ort	
1 Snes tørre Mølleaal	10 Sk.	
1 Snes Stangaal	4 Sk.	
1 Snes huggen Skuller ²⁾	1 Ort	
1 Ol fersk eller saltet Sild	(1 Ort)	1 Ort.
1 Ol tør Sild	(½ Ort)	12 Sk.
1 Ol Nibe Sild	(½ Ort)	12 Sk.
1 Vorde ³⁾ Kabliau	(1 Rdlr.)	1 Rdlr.
1 Vorde Rokker	(1 Rdlr.)	1 Rdlr.
1 Vorde Tørfisk	(3 Ort)	3 Ort.
1 Vorde Langer	(1 Rdlr.)	1 Rdlr.
1 Tønde Kul	(4 Sk.)	6 Sk.
1 Læs Hø	(½ Rdlr.)	½ Rdlr. 16 Sk.
4 Læs eller 12 Traver Langhalm	(2 Rdlr.)	2½ Rdlr. 16 Sk.
1 Læs Ved	(10 Sk.)	10 Sk.
1 Læs Egestave	(1 Ort)	1 Ort.
1 Bundgarns Stade	(1¼ Rdlr.)	1½ Rdlr.
1 Læs Lyng	(6 Sk.)	6 Sk.
1 Læs Tørv	(8 Sk.)	10 Sk.
100 Humlestænger	(1 Ort)	32 Sk.
100 Bundstager	(1 Ort)	½ Rdlr.
1 Kornsek	(1 Ort)	½ Rdlr.
1 Læst Kalk	(1½ Rdlr.)	1½ Rdlr.
1 Skovvogn	(1 Rdlr.)	5 Ort.
1 Par Hjul	(½ Rdlr.)	2½ Ort.

¹⁾ Tørret Fisk (Kalkar IV. S. 60).

²⁾ Flyndere (Smst. III. S. 832), formodentlig med afhugne Hoveder

³⁾ Vorde = 10 Stk. (Smst. IV. S. 863.)